

Natur- och trafiknämnden

Sortering av matavfall i kommunens verksamheter

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden uppdrar åt VA- och avfallsenheten att sprida information om det arbete som pågår för att öka andelen utsorterat matavfall inom de kommunala verksamheterna och den intensifiering som ska ske under hösten 2015. Målgruppen är alla verksamheter i kommunen och syftet är att kraftigt öka deras andel matavfall som utsorteras från restavfall. Nämnden ändrar därigenom tidigare beslut fattat i tekniska nämnden om förslag till beslut att tas av kommunstyrelsen om obligatorisk matavfallsinsamling i alla kommunala verksamheter.

Utvecklingen avseende anslutningar till matavfallsinsamling för kommunala verksamheter ska särskilt redovisas i kommande tertialbokslut.

Sammanfattning

För att öka anslutningen av verksamheter till matavfallsinsamlingen har tekniska nämnden november 2014 föreslagit att Nacka kommun går i bräsch och gör detta obligatoriskt i sina egna verksamheter. Ökad sortering av matavfall från verksamheter är nödvändig om kommunen ska lyckas uppfylla det nationella målet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan och som också finns i kommunens avfallsplan 2020. Detta stämmer även väl överens med de lokala miljömålen. Under våren har stadsledningskontorets ifrågasatt lämpligheten av ett politiskt beslut om obligatorium när de ekonomiska incitamenten är så tydliga och att verksamheterna ändå ska arbeta för att uppnå de övergripande kommunala målen inom området. Istället förslås att frågan hanteras fokuserat inom Valfärd skola och Valfärd samhällsservice med stöd av avfallsgruppen inom VA- och avfallsenheten. Aktiviteter inom välfärd skola är planerade med start i september. Initiativ till motsvarande arbete inom välfärd samhällsservice tas under hösten 2015.

Ärendet

I Avfallsplan 2020 återfinns det nationella målet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan "Insatser ska vidtas så att senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara." I

de lokala miljömålen anges att kommunen ska verka för ”begränsad klimatpåverkan” och ”minskade avfallsmängder och ökad resurshållning”.

För att öka anslutningen av verksamheter generellt till matavfallsinsamling är det viktigt att Nacka kommun föregår med gott exempel och visar vägen. Därför görs nu en särskild insats i de kommunala förskolorna och skolorna för att öka utsortering av matavfall. Målet är att alla kommunala skolor och förskolor ska sortera sitt matavfall senast sommaren 2017. Enda skälet till att inte utsortera matavfallet i detta skede är att nödvändiga byggåtgärder inte täcks av besparingen i kostnaden för insamlingen avfallskostnaden inom rimlig tid. Motsvarande process inom Valfärd samhällsservice initieras med start under hösten 2015.

Idag sorterar 135 verksamheter sitt matavfall (privata och kommunala), varav 48 stycken är Nacka kommuns verksamheter. Av dessa 48 är fördelningen 24 stycken förskolor, 19 stycken skolor och 5 st övriga verksamheter.

En utsortering av matavfall är ett första viktigt steg för att synliggöra de mängder mat som kastas i onödan, så kallat matsvinn. Vid en separat sortering kan verksamheterna påbörja ett aktivt arbete för att minska matsvinnet genom regelbunden vägning i kombination med åtgärder.

Tekniska nämnden fattade beslut i ärendet den 18 november 2014. Nämnden föreslog att kommunstyrelsen skulle fatta beslut om obligatorisk utsortering av matavfallet. Påföljande underhandsdiskussion inom stadsledningskontoret har handlat om lämpligheten av ett obligatorium när de ekonomiska incitamenten som finns i avfallstaxan är så tydliga och de övergripande kommunala målen inom området finns. Diskussionen har lett till att förslaget till kommunstyrelsen nu består av information i ärendet om att frågan hanteras inom Valfärd skola ihop med avfallsgruppen inom VA-och avfallsenheten med start i september. Initiativ till motsvarande process inom Valfärd samhällsservice tas under hösten 2015.

Ekonomiska konsekvenser

En ökad sortering av matavfall innebär högre kostnader för insamling och behandling. Med etappvis införande kan avfallsverksamhetens intäkter anpassas till detta via taxejusteringar i syfte att nå de antagna lokala miljömålen och mål enligt kommunens avfallsplan. För år 2015 har en ökad anslutning av verksamheter redan budgeterats.

För verksamheterna innebär sorteringen en minskad kostnad genom att kärl med matavfall töms kostnadsfritt och att de får en lägre tömningsavgift för det restavfall som kvarstår. Det ekonomiska incitamentet beror på den medvetna miljöstyrningen i avfallstaxan. Om verksamheter dessutom påbörjar ett arbete för att minska matsvinnet kan pengar sparas

genom lägre inköpskostnader. Enligt Naturvårdsverket slängs i genomsnitt 18 kg per invånare och år i rent matsvinn, just från storkök och restauranger.¹

Genom det ekonomiska incitament för matavfallsinsamling som finns i avfallstaxan bedöms endast ett fåtal verksamheter behöva vidta anpassande byggnadsåtgärder som innebär en utgift som är högre än två års besparing på avfallstaxan. I bilaga 1 redovisas exempel på taxa med och utan matavfallsinsamling. Exempelen visar årliga besparingar från ca 5 000 kronor till ca 30 000 kronor.

Konsekvenser för barn

I en insändare i Nacka Värmdö Posten² kunde man läsa om att maten ofta tar slut på en av Nackas större kommunala skolor, innan alla elever hunnit äta. Samma skola slänger samtidigt väldigt stora mängder mat som avfall. Det är varken hållbart eller resurseffektivt. Att börja sortera matavfall och minska matsvinnet är en god början till den förändring som är nödvändig för att på sikt kunna fördela jordens resurser på ett rättvisare och miljömässigt smartare sätt. Att sortera matavfall är ett sätt att tydliggöra en insats för miljön och det ger också möjlighet att följa upp matsvinnet. Båda har stora pedagogiska värden som påverkar barns beteenden nu och i framtiden som vuxna.

Bilaga

1. Ekonomisk beräkning enligt taxa
2. Protokollsutdrag, tekniska nämnden § 224, 2014-11-18

Katarina Södergren
VA- och avfallsenheten
Tf gruppchef avfallsgruppen

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

¹ Läs mer om matsvinn på www.naturvardsverket.se

² Insändaren publicerades i NVP den 14 oktober 2014, <http://www.nvp.se/NVP-Asikt/Insandare/Vi-ar-trotta-pa-att-maten-tar-slut/>